

UNIwersytet Medyczny

IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Kierownik Katedry Pielęgniarstwa i Położnictwa
Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Internistycznego
prof. dr hab. Izabella Uchmanowicz

Wrocław, 16 maja 2023 r.

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

dra Andrieja Szpakow

oraz osiągnięcia naukowego pod tytułem:

Aktywność fizyczna, satysfakcja z życia, postrzeganie stresu i strategie radzenia sobie w czasie pandemii COVID-19 wśród studentów różnych kierunków po obu stronach granicy wschodniej UE w kontekście różnych podejść antypandemicznych w krajach

w związku z wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu

1. Opis sylwetki Kandydata

Pan dr n med. Andriej Szpakow ukończył studia na kierunku lekarskim w Państwowym Instytucie Medycznym w Grodnie uzyskując dyplom lekarza w 1985 roku. W latach 1985-1992 Habilitant był zatrudniony jako asystent w Katedrze Higieny Ogólnej i Ekologii Państwowego Instytutu Medycznego w Grodnie. Uchwałą Rady Leningradzkiego Medycznego Instytutu Sanitarno-Higienicznego im. I. Miecznikowa z dnia 27 czerwca 1991 roku., na podstawie rozprawy doktorskiej nt. „Ocena higieniczna ujednoliconego reżimu aktywności fizycznej dzieci w wieku szkolnym” uzyskał stopień Kandydata Nauk Medycznych, który jest odpowiednikiem stopnia naukowego doktora nauk medycznych w Polsce.

Od 1992 do 2022 roku Habilitant był zatrudniony w Grodzieńskim Uniwersytecie Państwowym im. Janki Kupały, przechodząc przez ten czas przez wszystkie szczeble kariery zawodowej. W dniu 29 kwietnia 1994 r. uchwałą Kolegium Atestacyjnego Ministerstwa Edukacji Republiki Białorusi otrzymał tytuł docenta Katedry Postaw Wiedzy Medycznej i Ochrony Zdrowia Dzieci. W latach 2014-2022 Kandydat był również zatrudniony na stanowisku nauczyciela akademickiego w Wyższej Szkole Medycznej w Białymstoku.

Obecnie Habilitant zatrudniony jest w Zakładzie Zintegrowanej Opieki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (od 1 marca 2022 r.) jako asystent w grupie pracowników badawczych w ramach projektów badawczych: „**Aktywność fizyczna** oraz strategie radzenia sobie w czasie pandemii COVID-19 wśród studentów kierunków medycznych i niemedycznych po obu stronach granicy wschodniej w kontekście dynamicznych zmian sytuacji epidemiologicznej” (NAWA, „Solidarni z Białorusią – Solidarni z naukowcami”) oraz „Poczucie lęku przed zakażeniem SARS-CoV-2 a postrzeganie szczepień przeciwko COVID-19 wśród osób starszych w Polsce” (NCBR, „Solidarni z naukowcami”).

2. Ocena aktywności naukowej

Zgodnie z załączoną do dokumentacji analizą bibliometryczną z dnia 2 grudnia 2022 r. przeprowadzoną przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku całościowy dorobek naukowy Habilitanta obejmuje łącznie 118 pełnotekstowych naukowych artykułów, w tym 105 publikacji oryginalnych (wśród nich znajdują się 2 artykuły opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora) oraz 13 artykułów poglądowych. Sumaryczna punktacja całkowitego dorobku naukowego Kandydata (poza osiągnięciem naukowym) wynosi 48,397 IF oraz 2130 pkt MEiN. Liczba cytowań według bazy Web of Science Core Collection wynosi 180, Web of Science All Databases – 201, zaś według bazy Scopus – 223. Indeks Hirscha według bazy Web of Science Core Collection wynosi 8, zaś według bazy Scopus – 7.

3. Ocena osiągnięcia naukowego pt. *Aktywność fizyczna, satysfakcja z życia, postrzeganie stresu i strategie radzenia sobie w czasie pandemii COVID-19 wśród studentów różnych kierunków po obu stronach granicy wschodniej UE w kontekście różnych podejść antypandemicznych w krajach*

Osiągnięcie naukowe stanowi **cykl 4 spójnych tematycznie oryginalnych publikacji naukowych**, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych (uwzględnionych w wykazie sporządzonym zgodnie z art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Badania zostały przeprowadzone po uzyskaniu zgody Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (uchwała numer APK.002.193. 2022). Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego powstały w ramach dwóch projektów badawczych Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA): „Aktywność fizyczna oraz strategie radzenia sobie w czasie pandemii COVID-19 wśród studentów kierunków medycznych i niemedycznych po obu stronach granicy wschodniej w kontekście dynamicznych zmian sytuacji epidemiologicznej” w ramach programu „Solidarni z Białorusią – Solidarni z naukowcami” (2022-2023) (BPN/SZN/2021/1/00004) oraz „Aktywność fizyczna i zdrowie psychiczne studentów z Polski i Białorusi w kontekście dynamicznie zmieniającej się sytuacji pandemii COVID-19” w ramach programu „Granty Interwencyjne” (BPN/GIN/2021/1/00084/U/00001).

W trzech pracach Habilitant jest pierwszym autorem, zaś w jednej – ostatnim. We wszystkich czterech pracach Kandydat jest autorem korespondencyjnym. Habilitant dołączył do wniosku oświadczenia wszystkich współautorów o indywidualnym udziale w powstaniu prac stanowiących osiągnięcie, po przeanalizowaniu których nie ma wątpliwości, że pełnił on wiodącą rolę w ich przygotowaniu. Sumaryczny wskaźnik Impact Factor publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe na dzień złożenia wniosku wynosił 20,303, zaś łączna liczba punktów MEiN – 520.

Celem pierwszej z prac w cyklu (*Shpakou A., Naumau I.A., Krestyaninova T.Y., Znatnova A.V., Lollini S.V., Surkov S., Kuzniatsou A.: Physical Activity, Life Satisfaction, Stress Perception and Coping Strategies of University Students in Belarus during the COVID-19 Pandemic. Int. J. Environ. Res. Public Health 2022; 19, 8629. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148629> Impact Factor =4.614; punktacja MEiN = 140*) była ocena poziomu aktywności fizycznej, zadowolenia z życia, percepcji stresu oraz wyboru strategii radzenia sobie wśród białoruskich studentów. Badanie ankietowe przeprowadzono wśród 1769 studentów studiujących na wydziałach kultury fizycznej i sportu (416), humanistycznych (737) i medycznych (616) w czterech obwodowych miastach kraju. Zdecydowana większość badanych prezentowała wysoki i umiarkowany poziom aktywności fizycznej, co może świadczyć o znacznej świadomości w zakresie pozytywnego wpływu wysiłku fizycznego na ogólny stan zdrowia i dość szybką mobilizację i adaptację w ekstremalnych warunkach pandemii. Udowodniono, że studenci, którzy deklarowali niski

poziom aktywności fizycznej, częściej zgłaszali minimalną satysfakcję z życia. Percepcja stresu wśród studentów kierunków medycznych była istotnie wyższa niż wśród ich rówieśników z innych wydziałów. Studenci-sportowcy charakteryzowali się m.in. maksymalnym zadowoleniem z życia, wysokim poziomem aktywności fizycznej, minimalnym postrzeganiem stresu, a także rzadkim stosowaniem strategii radzenia sobie przez unikanie i poszukiwanie wsparcia emocjonalnego. Studenci kierunków humanistycznych i medycznych byli najbardziej narażeni na sytuację stresową w czasie pandemii.

W drugim artykule - kontynuacji poprzednich badań (*Shpakou A., Krajewska-Kułak E., Cybulski M., Seredocha I., Talaj A., Andryszczyk M., Kleszczewska E., Szafranek A., Modzelewska B., Naumau I.A., Tarasov A., Perminova L., Modzelewski R. Stress Perception and Coping Strategies of Students on Both Sides of the EU's Eastern Border during the COVID-19 Pandemic. Int. J. Environ. Res. Public Health 2022, 19, 10275. <https://doi.org/10.3390/ijerph191610275> IF =4.614; MEiN = 140*) dokonano analizy porównawczej postrzegania stresu i charakterystycznych strategii radzenia sobie wśród studentów w kontekście różnych działań antypandemicznych podjętych na Białorusi, w Polsce i w obwodzie królewieckim. W artykule przedstawiono analizę wyników 3113 uczestników: studentów studiów stacjonarnych dwóch profili (medyczny i humanistyczny) pięciu uczelni z trzech krajów (BY=889, PL=1228 oraz 996 uczestników w próbie z Królewca). Kandydat stwierdził, że efekt minimalnych ograniczeń antypandemicznych na Białorusi również zwiększał ryzyko stresu wśród studentów na tle respondentów z innych krajów Regionu. Zaniedbanie restrykcyjnych działań antypandemicznych przez studentów białoruskich przejawiało się pośrednio m.in. wyższą zachorowalnością i minimalnym stosowaniem szczepień. Wykazano również, że studenci białoruscy częściej stosowali strategie radzenia sobie oparte na bezradności. Rzadziej stosowali aktywne strategie radzenia sobie, a częściej zwracali się ku stylowi zorientowanemu na unikanie, zachowanie oderwania od rzeczywistości oraz zaprzeczanie. Studenci z Polski, oprócz aktywnego radzenia sobie, częściej zwracali się w stronę religii, natomiast rzadziej używali środków psychoaktywnych (np. alkoholu). Zachowanie studentów z Królewca było podobne do radzenia sobie ze stresem stosowanym przez polskich studentów. Ujawniona tendencja wyboru strategii radzenia sobie wśród studentów specjalności medycznych i humanistycznych może charakteryzować z jednej strony specyficzne cechy jednostki, jej gotowość do pracy w sytuacjach ekstremalnych, a z drugiej strony specyfikę kształcenia.

Tematyka trzeciej pracy (*Baj-Korpak J., Zaworski K., Ewa Szymczuk E., Shpakou A. Physical Activity and Mental Health of Medical Students from Poland and Belarus-Countries*

with Different Restrictive Approaches during the COVID-19 Pandemic. Int. J. Environ. Res. Public Health 2022, 19, 13994. <https://doi.org/10.3390/ijerph192113994> IF = 4.614; MEiN = 140) także nawiązuje do zagadnień podejmowanych w poprzednich publikacjach. W publikacji tej Habilitant wykazał, że obie badane grupy studentów kierunków medycznych istotnie różniły się od siebie pod względem mierników zdrowia psychicznego. Istotne statystycznie zróżnicowanie między wynikami badań wystąpiło w zakresie satysfakcji z życia. Wyższe poczucie zadowolenia z życia w okresie pandemii COVID-19 wykazywali studenci z uczelni w Polsce, często motywowane brakiem potrzeby przychodzenia na zajęcia w czasie ograniczeń. Zgodnie z oczekiwaniami, studenci białoruscy okazali się bardziej aktywni fizycznie – świadczy o tym wyższy odsetek respondentów zaliczonych do grupy charakteryzującej się wysokim poziomem aktywności fizycznej. Studenci radzili sobie ze stresem głównie poprzez aktywne działania, planowanie, akceptację, pozytywne przewartościowanie oraz poszukiwanie wsparcia emocjonalnego. Rzadziej sięgali po strategie nie przystosowawcze, takie jak zaprzeczanie zaistniałej sytuacji, czy zażywanie substancji psychoaktywnych. Strategia wykorzystująca zaprzestanie działań była wykorzystywana przez studentów z Białorusi. Studenci białoruscy częściej stosowali strategie oparte na bezradności, zwracali się ku stylowi zorientowanemu na unikanie i zachowanie oderwania od rzeczywistości. Strategie poszukiwania wsparcia/orientacji na emocje były stosowane z równą częstotliwością w obu grupach. Wyniki te wskazują na dość szybką normalizację procesów adaptacyjnych, przez które przechodzą młodzi dorośli w obliczu znacznego stresu. Uzyskane wyniki mogą pomóc w określeniu znaczenia monitorowania stresu i zdrowia psychicznego w grupach narażonych na stres, co pozwoli na opracowanie konkretnych programów prewencyjnych i interwencyjnych w celu poprawy umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Czwartym artykułem osiągnięcia jest praca oceniająca aktywność fizyczną, satysfakcję z życia, postrzegany stres, wybór strategii radzenia sobie studentów wydziałów wychowania fizycznego i sportu w kontekście różnych strategii antypandemicznych w Białorusi i w Polsce (Shpakou A., Sokołowska D., Krajewska-Kulak E., Cybulski M., Kowalewska B., Korpak F., Surkov S., Owoc J., Krakowiak J and Kowalczyk K. (2022). *The impact of the COVID-19 pandemic on physical activity, life satisfaction, anxiety, stress perception and coping strategies in student-athletes: A comparison between Belarus and Poland—countries with a different approach of anti-pandemic measures. Front. Public Health*, 10, 1052744; doi: 10.3389/fpubh.2022.1052744. IF= 6.461, MEiN = 100,0). Różne działania antypandemiczne wpłynęły na badanych studentów, prowadząc do zmian wskaźników zdrowia fizycznego i psychicznego. Większość respondentów deklarowała wystarczający i podwyższony poziom aktywności fizycznej. Charakterystyczne było to, że wśród polskich studentek znalazło się dwa

razy więcej osób z wystarczającą aktywnością, ale mniej z wysoką. Bardziej racjonalne stanowisko stwierdzono u mężczyzn. Szybciej optymalizowali oni swój poziom aktywności fizycznej. Odsetek wysokiego poziomu okazał się podobny w obu przypadkach (73,9% wśród studentów białoruskich płci męskiej vs. 68,9% u studentów polskich). Podobnie było w przypadku umiarkowanej aktywności (ok. 15% w obu grupach) i niskiej (11,4% vs. 16,1%). Niewielkie różnice w aktywności fizycznej między respondentami z obu krajów wskazują, że studenci-sportowcy dość szybko się zaadaptowali i znaleźli sposoby na szybką poprawę poziomu aktywności fizycznej, np. poprzez trening w domu. Należy zauważyć, że studentki z Polski najbardziej odczuły problem związany z niemożliwością wykonywania ćwiczeń w takim zakresie jak wcześniej. 45,8% studentów-sportowców w samoizolacji wykonywało poranne ćwiczenia i starało się utrzymać poziom aktywności fizycznej w ciągu dnia, co było znacznie wyższe niż u kobiet (19,5%). Wskaźniki zdrowia psychicznego białoruskich studentów-sportowców charakteryzowały się mniejszą częstością przejawów zaburzeń lękowych, wysokim poziomem zadowolenia z życia oraz większą odpornością na stres. Płeć żeńską należy określić jako powoli adaptującą się do sytuacji stresowej. W stosunku do mężczyzn, kobiety charakteryzowały się również częstszym obwinianiem siebie oraz unikaniem sytuacji. Studentki z Polski różniły się od swoich białoruskich rówieśniczek wyższym poziomem aktywności w radzeniu sobie oraz poszukiwaniem wsparcia emocjonalnego. Studentki z Białorusi charakteryzowały się m.in. niskim poziomem akceptacji sytuacji pandemicznej.

Podsumowując analizę osiągnięcia naukowego należy stwierdzić, że tematyka badawcza jest istotna i aktualna. Cele publikacji zostały sformułowane adekwatnie, a wyniki badań przedstawiono w sposób rzetelny i prawidłowo zinterpretowano. Istotne jest znaczenie praktyczne przeprowadzonych analiz.

Analiza wszystkich skutków wywołanych pandemią COVID-19 będzie aktualnym przedmiotem badań przez najbliższych kilka lat. Przykładem kontynuacji badań w tym kierunku może być następny projekt Habilitanta pt. „Poczucie lęku przed zakażeniem SARS-CoV-2 a postrzeganie szczepień przeciwko COVID-19 wśród osób starszych w Polsce”, który otrzymał finansowanie w ramach konkursu „Solidarni z naukowcami” NCBR i jest realizowany w 2023 roku.

4. Pozostała aktywność naukowo-badawcza

Od początku pracy zawodowej zakres zainteresowań naukowych Habilitanta oscylował wokół takich zagadnień, jak:

- 1) Zdrowie publiczne w dobie pandemii COVID-19 (łącznie 7 prac).

- 2) Współczesne wyzwania zdrowia publicznego (promocja zdrowia, edukacja zdrowotna młodzieży). Interdyscyplinarne, transgraniczne badania (łącznie 39 prac).
- 3) Styl życia, zdrowie, jakość życia dzieci i młodzieży, w tym zaangażowanych w aktywność fizyczną i sport. (łącznie 16 prac).
- 4) Badanie epidemiologiczne nad astmą z Białorusi, Polski, Ukrainy i innych krajów. Problem palenia i e-palania wśród dzieci i młodzieży (łącznie 20 prac).
- 5) Problemy zdrowotne i opiekuńcze ludzi w podeszłym wieku (łącznie 34 prace).

Całościowy dorobek publikacyjny uważam za istotny, a liczbę cytowań oraz indeks Hirscha za stosowny powszechnie przyjętym kryteriom, które powinni spełniać kandydaci w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Na szczególną uwagę zasługuje m.in. duża aktywność w realizacji badań w ramach międzynarodowych projektów naukowych. Dotyczy to nie tylko uczestnictwa, ale także kierowania projektami. Kandydat był kierownikiem następujących międzynarodowych projektów badawczych:

- 1) 2008-2010 – kierownik projektu naukowego Białoruś-Rosja "Naukowe uzasadnienie monitoringu zdrowia na podstawie badań przesiewowych uczniów szkół podstawowych oraz kształtowanie ich wiedzy na temat głównych składników zdrowego stylu życia (na przykładzie szkół w Grodnie i Krasnojarsku)".
- 2) 2018-2019 – kierownik projektu naukowego Białoruś-Chiny „Epidemiologiczne i patogenetyczne cechy przewlekłego zapalenia dróg oddechowych w umiarkowanym klimacie kontynentalnym Europy Wschodniej i tropikalnym klimacie morskim Azji Wschodniej”.
- 3) 2020-02.2022 – kierownik projektu naukowego Białoruś-Rosja "Fenotypy psychovegetatywnej reakcji na czynniki gerontologicznego ageizmu i ich oponowanie w organizacjach społecznych Krasnojarska i Grodna".

Ponadto, dr n. med. A. Szpakow był współwykonawcą i koordynatorem 5 zrealizowanych projektów międzynarodowych:

- 2022 – współwykonawca Grantu Interwencyjnego NAWA „Aktywność fizyczna i zdrowie psychiczne studentów z Polski i Białorusi w sytuacji pandemii COVID-19” (BPN/GIN/2021/1/00084/U/00001).

- 2017-2019 - koordynator na Białorusi międzynarodowego naukowego i edukacyjno-wychowawczego projektu 5 krajów „Young People E-Smoking Study [YPRESS]”.
- 2009-2019 - koordynator na Białorusi międzynarodowego naukowego i edukacyjnego Programu "Białorusko-Ukraińsko-Polskie Badanie Epidemiologiczne nad Astmą u Dzieci" (Program "BUPAS") oraz koordynator inicjatywy "POLBUCAN" ("Poland - Belarus - Ukraine - Canada Network In Environmental Epidemiology").
- 2010-2013 – kierownik białoruskiej grupy badawczej w międzynarodowym projekcie pt. „Monitorowanie wspólnego programu prozdrowotnego dla zapobiegania rozpowszechnienia uzależnień wśród młodzieży studenckiej”, prowadzonym w ramach program współpracy Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB i Wydziału Wychowania Fizycznego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały w Grodnie.
- 2011 r. - koordynator na Białorusi 2 projektów MSZ Polski „Polska Pomoc 2011”: „Polska Pomoc na Rzecz Profilaktyki Chorób Płuc o Dużym Znaczeniu Społecznym w Białorusi i Ukrainie” oraz „Wsparcie naukowców z Grodna w rozwoju międzynarodowych kontaktów naukowych poprzez uczestnictwo w międzynarodowych imprezach w Polsce i na Białorusi”.

Dodatkowo, warto podkreślić czynny udział Habilitanta w organizacjach naukowych (w tym międzynarodowych), m.in.: członek (2000-2008 - wiceprezes) Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie; Sekretarz (2003-2005) Federacji Polonijnych Organizacji Medycznych; Członek Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc oraz European Respiratory Society; członek Rady Naukowej Fundacji Na Rzecz Dzieci Zagłębia Miedziowego w Legnicy (1998-2018); koordynator - główny badacz ośrodka w Grodnie w ramach Global Asthma Network (GAN).

W latach 2010-2015 Kandydat prowadził wspólne badania naukowe w dziedzinie medycyny prewencyjnej i kształtowania zdrowego trybu życia młodzieży w ramach umowy o współpracy Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku i Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały w następujących tematach:

- 1) Cięża nieletnich, jako problem socjomedyczny w Polsce i Białorusi - analiza porównawcza;
- 2) Monitorowanie wspólnego programu prozdrowotnego dla zapobiegania rozpowszechnienia uzależnień wśród młodzieży studenckiej;
- 3) Zachowania seksualne młodych ludzi w regionie przygranicznym;
- 4) Postrzeganie idei wolontariatu oraz opieki długoterminowej i paliatywnej w Polsce i na Białorusi;

- 5) Ocena stanu wiedzy położnych i studentek położnictwa na temat dermatoz ciężarnych;
- 6) Psychodermatologia. Jakość życia w chorobach skóry;
- 7) Ocena zanieczyszczenia powietrza grzybami w placówkach ochrony zdrowia w Polsce i na Białorusi;
- 8) Ocena skuteczności terapii dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym;
- 9) Jakość życia dzieci z przepukliną oponowo-rdzeniową;
- 10) Wiek menopauzy a wybrane czynniki demograficzne i społeczno-ekonomiczne w populacji kobiet województwa podlaskiego, obwodu grodzieńskiego, Polski i Białorusi;
- 11) Ocena jakości życia kobiet po leczeniu operacyjnym raka gruczołu piersiowego.

Pan dr n. med. A. Szpakow jest organizatorem wydarzeń naukowych. Wśród liczby organizowanych konferencji naukowych wymienić należy organizacje w latach 2014-2019 sześciu corocznych międzynarodowych konferencji czasopisma „Medical Science Puls” w Opolu. Należy też dodać, że autor przez 10 lat był zastępcą redaktora naczelnego tego czasopisma i przyczynił się do faktu, że punktacja czasopisma w 2022 roku osiągnęła 40 pkt MEiN. W przeszłości pełnił oraz aktualnie jest również członkiem komitetów naukowych polskich czasopism naukowych, wśród nich: Family Medicine & Primary Care Review; Progress in Health Sciences; Medical & Health Sciences Review; Pomeranian Journal of Life Sciences; Medycyna Środowiskowa - Environmental Medicine (do 2018); Health Promotion & Physical Activity; Journal of Public Health, Nursing and Medical Recue (do 2019).

Na uwagę zasługuje udział w międzynarodowych stażach naukowych. Wśród nich należy wymienić: w 1999 dwutygodniowy staż w Zakładzie Medycyny Sportowej i Żywności Człowieka w Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie; w 2001 roku 2-miesięczny staż w Katedrze Higieny i Żywności UJ (Stypendium Królowej Jadwigi) oraz w latach 2007-2008 roczny staż naukowy w tej Katedrze (Stypendium Józefa Dietla); w latach 2011-2012 roczny staż naukowy w Katedrze i Zakładzie Epidemiologii (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach), wspierany przez Kasę im. Józefa Mianowskiego i Fundację Popierania Nauki; w 2017 r. miesięczny staż naukowy w Krasnojarskim Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. V.P. Astafyeva oraz w 2020 r. 2-tygodniowy staż naukowo-dydaktyczny w Polskim Towarzystwie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego w Warszawie. Ostatni staż Habilitant odbył w 2020 r. w Instytucie Technologii Społecznych i Humanitarnych Krasnojarskiego Uniwersytetu Państwowego im. V.P. Astafyeva.

W 2016 r. był promotorem pomocniczym pracy doktorskiej dr n. o zdr. Joanny Kłossowskiej pt. „Ocena jakości życia pacjentów z chorobą wyrodninową stawów w aspekcie

leczenia przeciwbólowego”(Wydział Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie).

5. Aktywność dydaktyczna i organizacyjna

W czasie pracy w polskich i białoruskich uczelniach Habilitant czynnie uczestniczył w procesie kształcenia, prowadząc zajęcia w Wyższej Szkole Medycznej w Białymstoku ze studentami studiów I stopnia na kierunku Pielęgniarstwo, Ratownictwo Medyczne, Kosmetologia oraz studentami jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia. Zajęcia realizował w formie wykładów (Zdrowie publiczne, Fizjoprofilaktyka i promocja zdrowia, Higiena w gabinecie kosmetycznym, Epidemiologia, Higiena), seminariów (Zdrowie publiczne), seminariów dyplomowych dla studentów kierunków Fizjoterapia, Pielęgniarstwo II stopnia oraz Kosmetologia I i II stopnia), ćwiczeń z przedmiotów: Fizjoprofilaktyka i promocja zdrowia (kierunek Fizjoterapia) oraz Epidemiologia (kierunek Ratownictwo Medyczne). Jest autorem sylabusów ww. przedmiotów oraz pełni funkcję ich koordynatora. Jest członkiem Senatu Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku oraz od 2021 roku koordynatorem Biura Erasmus w ww. Szkole.

Działalność dydaktyczna Kandydata jest ponadto związana z kształceniem studentów Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu Medycznego oraz Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały. Habilitant prowadził tam takie przedmioty jak: “Higiena”, “Badania epidemiologiczne”, “Bezpieczeństwo radiologiczne”, “Promocja zdrowia”, „Podstawy rehabilitacji w sporcie”, “Podstawowa wiedza medyczna” (opracował i wdrożył program kursu autorskiego), “Zdrowie publiczne i ochrona zdrowia”, “Bezpieczeństwo publiczne w sytuacjach kryzysowych”, „Medycyna sportowa” oraz „Podstawy żywienia w sporcie - żywienie sportowców” (opracował i wdrożył programy kursów autorskich). Dr n. med. A. Szpakow jest współautorem podręcznika „Medycyna społeczna”, wydanym przez Państwową Uczelnię Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach w 2020 r.

W latach 2015-2022 był profesorem wizytującym w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie, Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej oraz na Pedagogicznym Uniwersytecie im. V.P. Astafjewa w Krasnojarsku.

Najważniejsze nagrody i wyróżnienia:

- 2011 - odznaczony nagrodą “Forum Award” International Forum “Science & Technology Days Poland-East”.
- 2016 - odznaczony Medalem Honorowym im. W. Chodźki Pro Hominis Sanitate

Polskiego Towarzystwa Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego.

- 2018 - odznaczony odznaką honorową „15 lat Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku”.
- 2018 - odznaczony medalem „Za Zasługi dla Państwowej Wyższej Szkoły Medycznej w Opolu”.

Podsumowanie

Oceniając pozytywnie całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych Habilitanta uważam, że dorobek naukowy, wartość osiągnięcia naukowego, stopień zaangażowania we współpracę z ośrodkami naukowymi w Polsce i na świecie w zakresie zdrowia publicznego wysoko pozycjonuje dr n. med. Andrzeja Szpakowa w polskim i światowym gronie specjalistów w tej dziedzinie. Jednoznacznie pozytywnie oceniam jego osiągnięcia naukowe i zdolność do współpracy krajowej i międzynarodowej.

Habilitant dr n. med. Andrzej Szpakow spełnia formalne wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Uzasadnienie wniosku stanowi:

- znaczny, wartościowy i praktyczny dorobek naukowy oraz nowa wartość poznawcza osiągnięć naukowych stanowiących podstawę postępowania habilitacyjnego w dyscyplinie nauki o zdrowiu;
- aktywny udział w pracy dydaktycznej i popularyzacji nauki;
- organizacja i uczestnictwo w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych;
- współpraca z ośrodkami naukowymi w Polsce i na świecie;
- znacząca zdolność projektowa.

Ocena końcowa

Przedstawione mi do oceny osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, jak również całościowy dorobek naukowo – badawczy oraz działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską dra n. med. Andrzeja Szpakow **oceniam pozytywnie i stwierdzam, że odpowiadają one wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z póź. zm.) do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu. **Wnioskuje zatem do Senatu Uniwersytetu Medycznego w**

Białymstoku o dopuszczenie dr n. med. Andrieja Szpakow do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.